

Folketinget
Att. Sundhedsudvalget
Christiansborg
1240 København K

10. marts 2011

Til Folketingets sundhedsudvalg

HjerneSagen ønsker med denne henvendelse at udtrykke sin store bekymring over udviklingen på hjerneskadeområdet herunder ikke mindst den afspecialisering, der sker i disse år.

Hjerneskadeområdet har siden 80'erne været i en god udvikling. Der blev i de år etableret en række særlige hjerneskadetilbud, og i 1994 blev Videnscenter for Hjerneskade etableret med bl.a. det formål at sikre sammenhængende og helhedsorienteret indsamling, bearbejdning, udvikling og formidling af viden på hjerneskadeområdet. Endvidere blev der forbindelse med Socialministeriets udmøntning af satsreguleringspuljen for årene 1999 – 2002 afsat 55 mio. kr. til udvikling af indsatsen i forhold til mennesker ramt af en hjerneskade.

Der eksisterer således i dag en lang række genoptrænings/rehabiliteringstilbud til mennesker ramt af en hjerneskade. Det drejer sig om Center for Hjerneskade, Vejleford, Kurhus, en række særlige hjerneskadetilbud organiseret i Netværk af Særlige Hjerneskadetilbud, Taleinstitutter/Kommunikationscentre med flere. Alle disse tilbud oplever i disse år en markant nedgang i henvisninger/brug af tilbuddene med risiko for, at tilbuddene lukkes. Samtidig har vi oplevet, at Videnscenter for Hjerneskade er blevet nedlagt som selvstændigt videnscenter og underlagt Videnscenter for Handicap og Socialpsykiatri – VIHS. En efter HjerneSagens mening klar nedprioritering af hjerneskadeområdet, hvilket reduceringen af antallet af medarbejdere, der specifikt skal tage sig af hjerneskadeområdet i VIHS, også må anses for at være udtryk for.

HjerneSagen har gennem flere år påpeget en række problemer og barrierer i den måde borgerens forløb efter en hjerneskade er organiseret på i Danmark, samt at der på en række områder er utilstrækkelige tilbud, manglende kvalitet og desuden ventetid.

Utilstrækkelige tilbud, manglende kvalitet og ventetid indebærer, at mennesker med hjerneskade ikke får den bedst mulige rehabilitering. I den forbindelse er det vigtigt for HjerneSagen at understrege, at ethvert forløb skal tage udgangspunkt i den hjerneskaderamte borgers faktuelle sygdomssituation og rehabiliteringspotentiale - og ikke tilknytning til arbejdsmarkedet eller alder. Også den 69-årige apopleksi-ramte med middelsvære følgevirkninger skal kunne få tilbud om specialiseret rehabilitering. Udviklingen viser som bekendt, at den danske befolkning lever længere. Dette vil alt andet lige betyde, at flere rammes af fx apopleksi. Det er derfor vigtigt, at den forlængede levetid sker på de bedst mulige præmisser,

og at også ældre tilbydes den relevante rehabilitering, der ikke er båret af lokale her og nu økonomiske hensyn.

HjerneSagen er bekendt med, at Center for Hjerneskade og Vejlefjord netop har skrevet til Sundhedsudvalget og påpeget, at de manglende henvisninger indebærer en stor risiko for afvikling – en situation der som tidligere nævnt også præger en lang række andre tilbud på hjerneskadeområdet.

Også HjerneSagen er meget bekymret over, at to af landets ældste og meget kompetente centre for hjerneskaderehabilitering er truet af lukning.

Center for Hjerneskade og Vejlefjord har siden 1980'erne været banebrydende indenfor tværfaglig rehabilitering og har i denne periode leveret overbevisende resultater. De to centre har ikke alene hjulpet et betydeligt antal hjerneskaderamte mennesker og deres pårørende tilbage til en meningsfuld tilværelse, men har samtidig bidraget væsentligt til forskning og undervisning i henholdsvis Øst- og Vestdanmark.

Centrene har været med til at demontere myter om, at man ikke kan genoprette tabte funktioner i en skadet hjerne og flytte grænser for, hvilke patientgrupper, der meningsfuldt kan tilbydes træning.

HjerneSagen skal på det kraftigste opfordre politikerne til at der – inden det er for sent – tages hånd om de eksisterende tilbud, således at disse ikke forsvinder. Det må ikke være kassetænkning og lokal økonomi der afgør hvilket tilbud, der gives til en hjerneskaderamt borger.

HjerneSagen ønsker også at understrege nødvendigheden af, at der sker en neurofaglig uddannelse af bl.a. de kommunale medarbejdere, der beskæftiger sig med hjerneskadeområdet. Et behov der også klart fremgår af MTV rapporten om hjerneskaderehabilitering, som netop er udgivet. Det er HjerneSagens opfattelse at en del af de midler, der er afsat på årets finanslov til ekstra fokus på rehabilitering, afsættes til en opkvalificering af de medarbejdere, der beskæftiger sig med hjerneskadeområdet. I den forbindelse vil HjerneSagen også foreslå, at der afsættes midler til oprettelse af et centralt indberetningssted, hvor myndigheder og private udbydere af rehabiliteringstilbud får pligt til at beskrive deres tilbud. MTV rapporten viser, at der mangler et samlet overblik over eksisterende tilbud, hvilket indebærer risiko for, at den hjerneskaderamte ikke henvises til det for vedkommende rigtige tilbud.

HjerneSagen har med store forhåbninger deltaget i arbejdet med forløbsprogrammer for hjerneskaderehabilitering, som i øjeblikket pågår i Sundhedsstyrelsen. Selvom arbejdet endnu ikke er afsluttet, er der konsensus om, at der udover strukturelle forbedringer også bør ske et generelt kvalitetsløft af de regionale og kommunale tilbud. Dette vil kræve uddannelse, udviklingsarbejde og forskning. Sådanne opgaver kan ikke løftes af regioner og kommuner alene men forudsætter, at der fortsat eksisterer specialiserede forskningsbaserede institutioner som Center for Hjerneskade og Vejlefjord. HjerneSagen forestiller sig, at Centrene vil kunne have en central position som leverandører af forskningsbaseret undervisning og uddannelse af kommunalt og regionalt personale og dermed sikre at uundværlig specialviden formidles til gavn for de hjerneskaderamte og deres pårørende.

Med venlig hilsen
Lise Beha Erichsen, direktør